

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 10. 2020, čj. 10.01-000616/20-002, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2020, čj. 5 A 125/2020- 9,

t a k t o :

- I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta jeho žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. V žalobě požádal také o osvobození od soudních poplatků.

[2] Usnesením označeným v záhlaví městský soud žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. Dospěl totiž k závěru, že přestože majetkové poměry žalobce osvobození od soudních poplatků odůvodňují, nelze mu jej přiznat, neboť žalobce daného institutu zneužívá. Mimo množství žalobcem vedených sporů považoval městský soud za rozhodný zejména způsob, jakým žalobce soudní spory vyvolává, a také podstatu těchto sporů. Daná řízení jsou vedena sériově a stereotypně, jsou v nich namítány stejné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Povaha projednávané věci i ostatních

žalobcových případů podle městského soudu svědčí o tom, že žalobci prioritně nejde o vyřešení sporné otázky, respektive o poskytnutí ochrany jeho právům, ale o to, aby vyvolal spor jako takový. Veškerou svou činností se žalobce snaží pouze o to, aby maximalizoval počet soudních rozhodnutí.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení městského soudu kasační stížností, v níž zejména namítá, že nepožádal o osvobození od soudních poplatků (plurál), nýbrž pouze od jednoho poplatku (singulár), a pokud někdo zfalšoval žádost o osvobození byt od jediného poplatku, jedná se o trestný čin. I soudci Nejvyššího správního soudu musí rozlišovat mezi jednotným a množným číslem. Městský soud dále dle stěžovatele zamlčuje výstižné důvody rozsudku Nejvyššího správního soudu z 12. 8. 2010, čj. 1 As 54/2010-29, z nějž citoval část bodu 21. Dále citoval první část předposledního odstavce na str. 6 rozsudku Nejvyššího správního soudu z 24. 3. 2010, čj. 8 As 22/2010-91. Dle stěžovatele z rozsudků plyne zákaz paušálního hodnocení ohledně aplikace institutu zneužití práva. Stěžovatel městskému soudu dále vyčítá arogantní svévoli, stereotypní intrikování, urážlivost, podjatost, mstivost a lživost, přičemž celkově věc hodnotí jako zločinné spolčení městského soudu a žalované. Stěžovatel rovněž popřel, že by v žalobě užíval obdobná tvrzení, jako v předchozích žalobách, a poznamenal, že i napadené usnesení obsahuje stejné úvahy, jako mnoho předcházejících rozhodnutí městského soudu.

[4] V podání z 26. 1. 2021 stěžovatel zopakoval, že dle jeho názoru došlo k opakovanému padělání žádosti o osvobození od jediného poplatku v řízení před městským soudem, a proto žádá o ustanovení zástupce, jenž zajistí důkaz zločinu a nebude ve střetu zájmů (člen žalované).

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[6] Stěžovatel podal návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 35 odst. 10 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se tedy předně zabýval tímto návrhem.

[7] Podle § 35 odst. 10 věty před středníkem s. ř. s. platí, že *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.*

[8] V řízení o kasační stížnosti, která směřuje proti rozhodnutí upravujícím vedení řízení, jímž je i usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků, není podle usnesení rozšířeného senátu z 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS (srov. bod 29 tohoto usnesení), vyžadováno povinné zastoupení stěžovatele advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. Stěžovatel vymezil důvody svého nesouhlasu se závěry městského soudu v rozsahu postačujícím pro posouzení kasační stížnosti, a kasační stížnost je tedy projednatelná. Především však stěžovatel nežádá ustanovení zástupce za účelem doplnění kasační stížnosti, nýbrž k zajištění důkazu zločinu padělání žádosti o osvobození od soudního poplatku. Žádné indicie nasvědčující tvrzenému zločinu ze soudního spisu městského soudu nicméně neplynou. Proto k ochraně práv stěžovatele není advokáta nezbytně třeba, což je jednou z nutných podmínek pro ustanovení zástupce z řad advokátů v řízení o kasační stížnosti dle § 35 odst. 10 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud proto stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovil.

pokračování

[10] Nadto je Nejvyššímu správnímu soudu z jeho úřední činnosti známo, že stěžovatel vystupoval před tímto soudem v řadě řízení. Z poslední doby lze zmínit např. řízení vedené u zdejšího soudu ve věci sp. zn. 1 As 231/2018 či sp. zn. 3 As 164/2020, v rámci nichž byl již seznámen s tím, že zastoupení advokátem není v případě přezkumu procesních rozhodnutí podmínkou projednání kasační stížnosti, přičemž stejně jako v řadě jiných svých řízení, vedených před Nejvyšším správním soudem, si stěžovatel ani zde sám zástupce nezvolil. Za těchto okolností bylo nadbytečné ponechávat stěžovateli další prostor pro případnou volbu zástupce pro řízení o této kasační stížnosti.

[11] Nejvyšší správní soud následně přistoupil k meritornímu posouzení kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] V souladu s § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, je s podáním žaloby spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. ... Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*

[13] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že ze spisu městského soudu vyplývá, že přímo v žalobě stěžovatel výslovně požádal o osvobození od soudního poplatku (singulár). Nejvyšší správní soud v této souvislosti uvádí, že nezávisle na konkrétní formulaci zvolené žalobcem se vždy rozhoduje o osvobození od soudních poplatků (plurál), neboť krajským (městským) soudem potenciálně přiznané osvobození se vztahuje nejen na poplatek za žalobu, ale také například na poplatek za případný návrh na přiznání odkladného účinku žaloby. Vztahuje se ale také na řízení o kasační stížnosti (§ 36 odst. 3 věta poslední s. ř. s.). Námitka stěžovatele, že žádal pouze o osvobození od jednoho soudního poplatku, jakož i jeho obecné a nekonkretizované tvrzení, že došlo k padělání této jeho žádosti, čemuž nic nenasvědčuje, je tedy nedůvodná.

[14] Dále Nejvyšší správní soud uvádí, že smysl osvobození od soudních poplatků je především umožnit přístup k soudní ochraně i těm osobám, které nemají dostatek prostředků, tak aby byla zajištěna účinná soudní ochrana jejich práv. Jak již zdejší soud uvedl v rozsudku z 26. 10. 2011, čj. 7 As 101/2011-66, jenž se týkal právě stěžovatele (a na který také poukázal městský soud), nejedná se o institut, který má umožňovat chudým osobám bezplatně vést spory podle své libosti. Přestože je účastník řízení nemajetný, takže by bylo zásadně namístě přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporů, které vede.

[15] Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že postup stěžovatele není v tomto řízení výjimečný; žalobce u městského soudu vede mnoho řízení, v nichž postupuje sériově a stereotypně, a užívá obdobné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Současně i z úřední činnosti Nejvyššího správního soudu, u něhož jsou rovněž evidovány stovky věcí týkající se stěžovatele, vyplývá, že jeho postup v řízeních se neustále opakuje a stěžovatel uvádí zcela shodné či obdobné argumenty. Pouhá skutečnost, že stěžovatel

vede velké množství sporů, přirozeně sama o sobě neznámá, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno, jak ostatně plyne ze stěžovatelem citovaného rozsudku čj. 1 As 54/2010-29. Rozhodující je nicméně právě sériovost a stereotypnost stěžovatelem podávaných žádostí spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů (srov. např. rozsudky zdejšího soudu z 12. 6. 2020, čj. 3 As 164/2020-13, z 13. 3. 2019, čj. 6 As 35/2019-12, z 12. 9. 2018, čj. 1 As 231/2018-17, z 29. 5. 2015, čj. 4 As 104/2015-12).

[16] Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem nebyly splněny. S ohledem na počet sporů, které stěžovatel vede (a které se týkají taktéž určení advokáta k poskytnutí právní pomoci), jakož i opakování totožných či obdobných argumentů v žádostech o osvobození od soudních poplatků a celkovému kontextu vedení sporů, má Nejvyšší správní soud zato, že stěžovatel svými podáními nesleduje ochranu svých veřejných subjektivních práv, resp. žádost o osvobození od soudních poplatků nesměřuje k zajištění účinné soudní ochrany, nýbrž se snaží prostřednictvím opakovaného žádání o osvobození od soudních poplatků vést bezplatně spory podle své libosti. Nejvyšší správní soud přihlédl k charakteru věci, pro kterou stěžovatel žádal o určení advokáta (podání ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2020, čj. 5 Ads 438/2019-32). V této věci týkající dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje (výdaje na stěhování, které však stěžovatel vůbec nedoložil) byl stěžovatel zastoupen ustanoveným zástupcem, i přesto kasační stížnost většinou pouze opakovala žalobní body. I tak byly veškeré jeho námitky znovu věcně posouzeny.

[17] K ostatním argumentům uplatněným v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud pouze ve stručnosti konstatuje, že se jedná o vyjádření stěžovatelových názorů na činnost městského soudu, které nemají pro posouzení věci, tedy otázky osvobození od soudních poplatků, žádnou relevanci.

[18] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaná náhradu nákladů výslovně neuplatnila a Nejvyšší správní soud ani ze spisu neshledal, že by jí vznikly náklady překračující její běžnou administrativní činnost. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně 18. února 2021

Petr Mikeš
předseda senátu

pokračování

8 As 31/2021-20